

Diplomová práce – Anna Míčková – Motivace k výtvarným činnostem ve volném čase pro seniory – projekt řemesla a povolání.

Velice oceňuji téma, které si diplomantka zvolila – Motivace k výtvarným činnostem ve volném čase pro jakou věkovou skupinu seniory, kde frekvence prací, které by na tuto věkovou skupinu byly zaměřeny (na TF), není mnoho.

Po formální stránce nemám k diplomové práci připomínky – splňuje rozsah, strukturu, členění, abstrakt, atd.

K jazykové stránce a stylistické úrovni diplomové práce nemám připomínky.

Po obsahové stránce lze diplomovou práci rozdělit na 3 části – teoretickou, trénování paměti a výtvarný projekt. Trénování paměti je sice uvedeno pod kapitolou 5 – Úvod k výtvarnému projevu, ale po obsahové stránce se samotným projektem Řemesla a povolání souvisí pouze okrajově, spíše je pokračováním, navazuje na kapitolu 2.5 Trénink paměti (mentální rehabilitace) a kapitoly následné.

Kapitola 4.2 – Dramaterapie – Cílem dramaterapie není vytvářet a inscenovat hry ze vzpomínek klientů. Dramaterapie využívá části her, beletrie, využívá situací z těchto předloh. Pokud jde o skutečné příběhy klientů, pouze z nich vychází. To je rozdíl od psychodramatu, který diplomantka nesprávně do této kapitoly přiřadila. Psychodrama lze realizovat pouze za přítomnosti psychologa, psychiatra neboť problém jednotlivce (skupiny) rozkrývá do hloubky. Neřeší etické problémy a vztahy na textech z divadelních her, beletrie, atd., ale vychází ze skutečných osobních problémů klientů. S tím souvisí i nejasné formulace v následujícím odstavci na str. 43 – „Pomocí reminiscence.... Na základě vzpomínek na stará místa a imaginární lidi, jež žili na těchto místech...“.

Diplomová práce je zaměřena na využití výtvarných činností. Z těchto důvodů lituji, že i motivace k trénování paměti nejsou z oblasti výtvarného umění. Některá uváděná cvičení považuji za velice obtížná. Celý projekt Trénování paměti jak vyplývá z příloh byl zřejmě již několikrát realizován. Lze jen litovat, že v diplomové práci nejsou uvedeny výsledky, případný posun, zlepšení paměti u skupiny, která trénink paměti absolvovala. Soutěživost, tak jak je prezentována v diplomové práci, kterou někteří z klientů jistě považují za nejdůležitější může na druhé straně mnohé odradit a nemotivovat. V závěru práce samotná diplomantka uvádí, že nestejná úroveň vzdělání, samotný věk, atd., hrály při činnostech projektu Trénování paměti velkou roli. V diplomové práci je naznačeno řešení, jak zafungoval pedagog (umlčení seniorů, vyřazení ze skupiny...). Toto nebude jistě přínosem pro čtenáře, kteří v diplomové práci hledají inspiraci. Možná, že se jedná pouze o nepřesný popis práce pedagogických pracovníků.

Na str. 58 – „...připravené šablony oveček...“, str. 61 „...připravené těsto na vizovické pečivo...“, str. 74 „...šablony na zvířátka...“ str. 75 „...předlohy zvířátek...“, str. 81 „...předloha hvězdiček na obkreslení...“ str. 84 „šablony s obrysy jednoduchých vánočních motivů...“ – proč šablony – proč musí být všechno stejné? Respektuji konstatování diplomantky v závěru práce, že fantazie mnohých seniorů je omezená, že raději tvoří podle šablony. Fantazie a kreativita se podpoří tím, že umožníme volnost v tvorbě. Pedagog motivuje, poradí, pomůže, nepředkreslí.

Některé aktivity – ovečky, kytičky, chobotnice, veselá zvířátka z květníčků, zvířátka v listech –kde je smysl této činnosti, k čemu budou výrobky sloužit, komu? Pozor na nebezpečí kýče!

Naopak oceňuji např. -

Boty – výborný nápad jak obohatit fádni vstup u dveří do objektu, jednotlivých místností, tanečnic a tanečníků na společenské zábavě, atd.

Dárčky – sůl i adventní kalendář (lepení cukroví-lentilek by bylo však nutné vyřešit jinak), záložky do knih , ozdoby z drátu, pletení košíků/čků , bambule – nejen na čepice, přívěšky ke školním brašnám, atd., výroba tašek.

Výsledky jakékoliv činnosti by měly být vždy smysluplné, inspirující pro ostatní. Měly vést k posunu výtvarného citění, vnímání a v rámci možností v nich rozvíjet schopnost rozlišovat kvalitu výtvarných artefaktů. Neznamená to, že by výsledky jejich výtvarných činností nemohly být i praktické.

Z hlediska činnosti a zabavení seniorů je „výroba“ dortu, vánočního cukroví – perníčků jistě vhodná. Jsem ale na pochybách – je to výtvarná činnost /zvlášť, pokud se budou vykrajovat vykrajovátkem/? Pečení chleba, housek, vymalování kuchyně je také umění?

Motivaci věnuje diplomantka po teoretické stránce ve své práci cca 10 stránek, na kterých obsáhle popisuje m.j. druhy motivace, stimulační motivy, podněty, procesy, atd.. V projektu samotném - Řemesla a povolání, kde je motivaci věnován vždy odstavec, je motivace často formální - /např. u 7.4.3. Dráteník – *Senioři se posadí na židli do kroužku. Pedagog sedí s nimi a v ruce drží klubko provázku. Ponechá si jeho začátek, vybere si někoho ze seniorů, kterému hodí klubko a něco pěkného o něm řekne nebo ho pochválí. Senior, který klubko chytí, poděkuje, drží provázek a stejným způsobem hodí klubko dál. Takto postupně „odrátujeme“ celý kroužek a zapojíme každého v něm. Potom tento postup opakujeme pozpátku a klubko namotáváme a tím kroužek oddrátujeme“. Při této zpětné aktivitě každý poví něco o sobě.* Samotné baltické cvičení s provázkem je velice vhodné pro procvičování motoriky včetně aktivity, kdy každý poví něco o sobě. Kde je ale motivace k drátování. Slabá motivace může být jednou z příčin určité nespokojenosti diplomantky, když v závěru na str. 91 uvádí situace, kdy seniory nebaví některé činnosti a domnívá se, že příčina je v „atmosféře“ domova důchodců.

V projektu Trénování paměti není motivace samostatně uvedena, je zahrnuta do úvodu a je popsána formálně. Zřejmě byla i podobně provedena, např. str. 55 – Podzim - *Senioři většinou rádi jí a proto se dnes budeme věnovat řemeslům a povoláním jako bába kořenářka, pekař, cukrář a jiným voňavým a chutným povoláním a s nimi spojenými úkoly. V minulé hodině je možné seniory požádat, aby na tuto hodinu přinesli nějaké ochutnávky domácího pečiva pro zpestření občerstvení. Ještě než přejdeme ke cvičením na trénování paměti, zkontrolujeme domácí úkol.*

I přes značné množství připomínek považuji diplomovou práci za dobrou.

V Českém Krumlově dne 16. srpna 2009

Mgr. Jiří Pokorný

